

Koš(nov)íny

z Durcovej Doliny

ročník II číslo 6

jún 2014

Milí košíkári a priatelia košíkov.

Trináste číslo Koš(nov)ín robím vo voľných chvíľach, medzi pletením, úpravou prútov, sadením, kosením a sušením trávy. Na začiatku mája nás navštívili zahraniční študenti, ktorým som robil prednášku o výsadbe a pestovaní prútia. Krásne podujatie v Popoviciach pri Uherskom Hradišti – „Živá história“ bolo poznačené zlým počasím, ale stretli sme tu veľa priateľov a nadviazali nové kontakty.

Dokončujem košíkársky kurz a pri prezentácii Domovov sociálnych zariadení a nadácií som sa zúčastnil workshopu v Dome kultúry v Senici. **Úroveň spoločnosti sa dnes meria intenzitou výroby, technológiami a mierou inflácie, ale pri spoznaní náročnosti práce s postihnutými ľuďmi si stále viac myslím, že vyspelosť štátu by sa mala hodnotiť úrovňou dôstojného zabezpečenia života všetkým odkázaným spoluobčanom.**

Krásne počasie vo vynovenom amfiteátri na vrchu Roh pri Lubine, perfektná organizácia Trenčianskeho osvetového strediska, starostov obcí Lubina a Bzince pod Javorinou, pekný folklórny program a veľa príjemných návštevníkov, to bol II. ročník Podjavorinských folklórnych slávností, kde sme so Zdenkou mali nie len veľa zákazníkov, ale i záujemcov o košíkárstvo.

Do Kunovic na Morave nás pozvali na „Jízdu kráľů“. Zabezpečili nám stánok na malom, ale milom námestí, kde pri nás vystupovali spevácke zbory a prebiehal program. Pani starostka zariadila pekné počasie, krásne kone s neskutočne prepracovanou výzdobou, zastavená doprava v centre mestečka a opäť veľa záujemcov pri našom stánku. Moraváci sú veľmi pohodoví ľudia a je radosť byť medzi nimi.

Tak som sa snažil zabezpečiť dostatok tovaru, už som asi 150 kg suchých prútov namočil a splietol do čerešnákov, hríbakov, kukán a veľkých dvojuchých košov, doviezli mi veľa demižónov na opletenie a dostal som zopár veľmi zaujímavých zákaziek.

Ján Zeman

Vzorované výplety fliaš.

Pri návšteve Národopisnej knižnice Matice Slovenskej v Martine v roku 1993 som našiel maďarskú knižku autorky Boross Marietta, pod názvom: „Fonas“, Kepzöművészeti alap kiadóvallatata, (vydané v Budapešti roku 1962, voľný preklad „Pletenie“ Edícia základných výtvarných umení), kde ma zaujali vzorované výplety fliaš a demižónov. Nevedel som vtedy nič o opletaní a košíkári, ktorých som navštevoval robili výplet smerom od dna, plastovými pásikmi – bužirkou. V roku 1994 mi pán Mrázik z Nového mesta predal doma vyrobený hoblík a tak sme sa učili zhotovovať lubky. Boli to „krvavé“ časy, hánky na rukách som mával doráňané, nastavovanie nožov a neustále úpravy úchyty, prítlaku a postup práce – to boli náročne získané skúsenosti.

Rozpletaním a prezeraním demižónov som sa pokúšal prísť na postup. V literatúre boli len stručné články, ktoré nevystihli podstatu. Už opletením prvého 10 l demižóna som získal trochu zručnosti. Zmena hustoty stojákov, nová lemovka pod hrdlom, nadkladanie rýmovky (v opasku), miesto pre uchýť

ucha, tvorba pomocných úch, vkladanie dna, zalemovanie stojákov a prídavné lemovky, to bolo skoro 5 ročné úsilie, keď som mohol povedať, že už môžem opletať i na zákazku. Pri tvorbe knihy Košíkárstvo som učil Ing. Petra Jurigu opletať demižón, pozorovali sme i postupy na starých fotografiách a demižónoch. Ale najlepší učiteľ je práca. Rokmi som sa naučil nové zlepšenia pevnosti a nosnosti výpletu, spevnenie úch a tvorby priezorov. V Koš(nov)ínach č. 3/I som zverejnil časť týchto poznatkov.

Pred tromi rokmi som asi po 12 hodinovom podrobnom študovaní fotografií z uvedenej maďarskej knihy, prišiel na systém vzorovaného výpletu. V programe Excel som si vytvoril zopár vlastných vzorov a opletol asi 10 demižónov. Začínal som samozrejme fľašami, kde som vytváral jednoduché vzory. Neskoršie som vypletol 10 l demižón, ktorý bol i exponátom na výstave.

V tomto čísle Koš(nov)ín uverejním zásady vzorovaného výpletu na litrovej fľaši priemeru 8,0 cm. Ak má fľaša dlhšie a rovné hrdlo s výrazným zhrubnutím (výstupkom) pri vrchu, je zachytenie stojákov jednoduchšie. Rovná stena (valcovitý tvar)

dá pekne vyniknúť vzoru. Priezračné sklo poskytuje dobrý pohľad dovnútra fľaše a umožní vyniknúť obsahu.

Použijem nepárny počet stojákov a výplet bude robený jedným lubkom.

Fľaša musí byť dobre vyčistená, po opletení je nepriehľadná a nedá sa kvalitne umyť.

Obr. 1 Nôž, šidlo a klieštiky patria k základnej výbave. Dve šnúrky, vymedzovací kolík pre zhotovenie medzery na ucho a úžidlo na úpravu šírky lubkov.

Prúty musia o 15-20 cm presahovať výšku fľaše nad hrdlom i pod dnom. Lubky sú z tenších prútov a ich šírka je asi 2,5 – 4 mm.

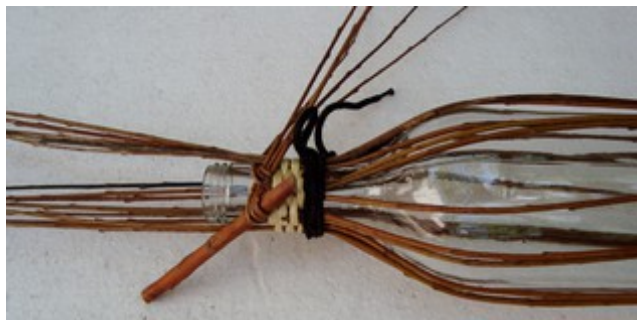
Prúty jednou rukou pridržím pri hrdle a druhou priviažem viacnásobným obtočením šnúrky ku hrdlu. Rozdelím ich na 7 trojíc (nepárny počet skupín, spolu 21 prútov) s veľkou pozornosťou na dodržanie rovnakých medzier. Trojice opletám ako jednotlivé prúty ťahom cez 1 za 1.

Obr. 2 Druhou šnúrkou si priviažem aj hrubé konce. Stojáky sa zbytočne nekrížia a trojice pri hrdle sú stabilnejšie.

Po každom opletení trojíc upravujem vzdialenosť medzier. Po 4-5 opletení je možné šnúrku pri hrdle vziať. **Výplet robím dotiaľ, až je vzdialený od výstupku na hrdle na šírku trojice prútov.**

Fľašu si chytím medzi kolená, pod jednu trojicu položím kolík a prehnem ju za nasledujúcu trojicu a postupujem dookola hrdla. **Prúty ťahám smerom nadol, aby trojica prútov pekne zapadla pod okraj výstupku hrdla.**

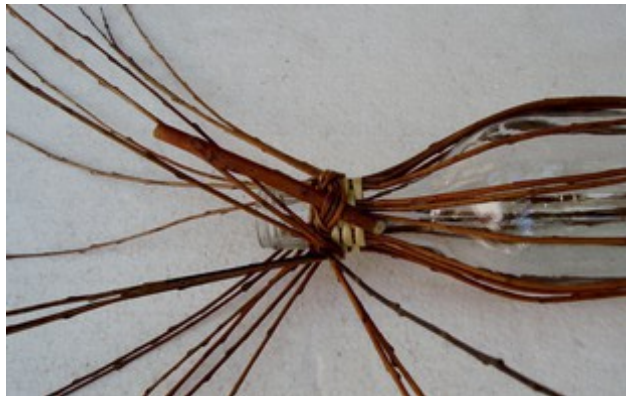
Obr. 3 Kolík vytvorí miesto pre podvlečenie poslednej nezapletenej trojice.

Pozn.: Lemovka pri hrdle musí pevne zachytiť ucho. Ak by nebola

opretá pod výstupkom hrdla, mohla by hmotnosť plnej fľaše spôsobiť poškodenie lemovky a zľiakanie výpletu. Najmä u demizónov je to veľmi dôležité dodržať.

Po prevlečení poslednej trojice dotiahnem prvú a potom ešte raz i ostatné a **kontrolujem doľahnutie pod okrajom hrdla.**

Kolík podložím zospodu pod trojicu a trojice zdviham smerom nahor.

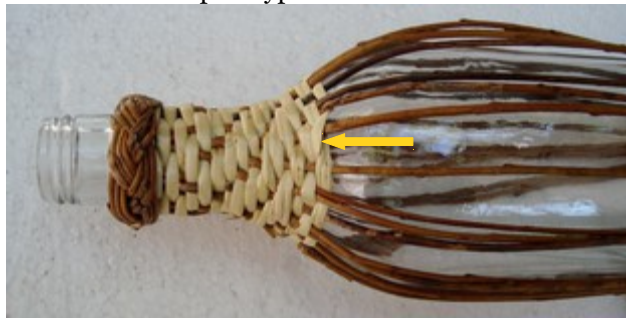
Obr. 4 Po prevlečení poslednej trojice treba všetky opäť dotiahnuť.

Trojice sa ešte raz prepletú smerom nadol (3 krát) a **dobře utiahnu**. Konce zastrihnem. Vytvorí sa lemovka, ktorá je pevne zachytená pod hrdlom a vytvorí okraj na zachytenie omotky hrdla.

Pozn.: Neskúsení košíkari si môžu nechať konce trojíc trochu dlhšie (4-5 cm). Stáva sa často, že nedokážu poriadne lemovku utiahnuť a pri opletaní sa im rozpletie. Ak sú konce dlhšie, môžu sa opätovne zapliesť. Aby som tomuto zabránil, dával som si kedysi na lemovku kúsok bicyklovej duše.

Pre pohodlnejšie rozdelenie stojákov vediem ďalší výplet ťahom cez 3 za 1. Vytvára sa tak súbor špirál, ktorý je i efektný. Podrobnejší popis je zverejnený v Koš(nov)inách č. 3/ I, str. 3b.

Ak je vzdialenosť medzi stojákmi dostatočná, prepletám cez 1 za 1 a to aspoň 3 razy dookola. Lubok podvlečiem, dobre pritiahnem, zastrihnem a šidlom zastrčím pod výplet.

Obr. 5 Stojáky vedľa šípky sú samostatné. Šípka ukazuje podvlečený, ukončený lubok. Dookola celej fľaše som pridával ku každému druhému stojáku ešte jeden prút, spolu je tam 31 stojákov.

Aby vzorovaný výplet pekne vynikol, je treba zhustiť osnovu. Pridal som 10 stojákov tak, že som dal ku každému druhému ešte jeden. Tam kde bude ucho a kde je ukončený lubok som nechal dva samostatné stojáky.

Fľašu mám položenú na kolenách a začnem krížiť stojáky tak, že dvojicu preložím cez samostatný stoják a lubkom zachytím.

Obr. 6 Pri vedení druhého riadku upravujem medzery a rovnomernosť prekríženia i šírku priezoru.

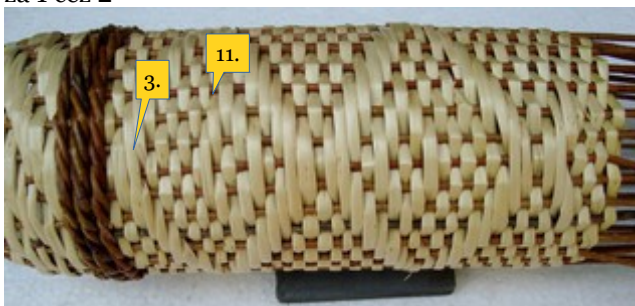
Na rozdelenie i vložených stojákov je možné použiť napr. ťah cez 3 za 1. V mieste pre založenie opasku začnem špičkami trojprútovú rýmovku. Na samostatný neprekrížený stoják dám kolík, cez ktorý vediem dva prúty rýmovky zvrchu (prút, ktorý ide cez 2 pod neprekrížený stoják vediem pod ním, teda až po skle).

Obr. 7 Medzery medzi stojákmi by mali byť čo najpravidelnejšie. Rýmovku treba prítlačať k výpletu.

Nadloženie novej sady prútov si pozrite v knihe Košíkárstvo (Juriga, str. 172) . Opasok musí byť po celom obvode rovnako široký. Tam kde ste začínali špičkami. Tam by ste mali skončiť druhou sadou prútov tiež špičkami.

Vzorovaný výplet: Prvý riadok je cez 1 za 1 a oproti uchu začínam vzorovanie. V 2. riadku cez 3, v 3. riadku cez 5, v 4. riadku cez 3 za 1 cez 3 atď. V 10. riadku (vo vnútri kosoštvorca) cez 3, v 11.riadku cez 2 za 1 cez 2

Obr. 8 Ďalej už záleží len na fantázií. Preloženie cez 3 je výraznejšie ako cez 2, preto ak ho chcete robiť treba v predošlom riadku prejsť cez 5.

Pekná fľaša si zaslúži dno. Odmeriam si vnútornú vzdialenosť stojákov a presne zhotovím dno, ktoré rubovou stranou položím na sklo. Posledné tri riadky výpletu robím ťahom cez 1 za 1. Tak stojáky lepšie držia v svojej polohe a pravidelnejšie sa vykoná ukončenie lemovkou.

Pretože sú stojáky príliš nahusto, vystrihnem každý tretí, pozor, pretože je ich nepárny počet musia byť v jednej skupine spolu tri stojáky.

Obr. 9 Výplet musí byť po okraj dna po celom obvode. Ak by niekde bol nižšie, treba v tom mieste vložiť lubok a dopliesť. Strih stojákov je zároveň s výpletom.

Do štyroch medzier vložím 4 pomocné prúty a ťahom cez 3 za 1 začínam 4-párovú lemovku. K pomocnému ide už skutočný stoják ťahom za 2. Ťah za 2 lepšie pokrýva okraj dna a vytvára širšiu lemovku.

Obr. 10 Použil so tmavší prútik, na ktorom je lepšie vidieť jeho cestu (za 2 cez 3 za 1).

Z trčiacich stojákov lemovky môžete spraviť ešte prídavnú lemovku, ktorá robí i bočnú ochranu. Je vedená popod 2. Pod prvé dva si dajte dva prútiky, ktoré vytvoria miesto pre podsunutie

posledných. Pozrite si Koš(nov)iny č. 3/I , str. 4a.

Obr. 11 Po zapletení ich palcom ich ešte raz dotlačte a zastrihnite tak, aby sa opierali o nasledujúci prút.

Z asi 7 mm hrubého prúta si pripravím stredový prút ucha. Zaostrím jeden koniec a zastoknem cez štrbinu opasku čo najhlbšie do výpletu vedľa samostatne stojaceho a neskríženého stojáka. V ruke ohýbam do požadovaného tvaru, odstrihnem asi 5 cm od priloženia ku hrdlu a tento 5 cm kúsok zastrúham do lubka. Popod tri stojáky pri hrdle pod hornou lemovkou som si spravil šidlom miesto pre prevlečenie konca lubka stredového prúta. Po prevlečení lubok zahnem k stredovému prútu a omotkou k nemu ho pripevním.

Hrubý koniec omotkového prúta zaostrím a podsuniem popod opasok i výplet čo najhlbšie. Po zhúžvení (doľava) omotávam ho doprava 4x potom okolo hrdla a späť popod opasok. Špičku nechám trčať na hor.

Obr. 12 Pred každým otočením omotkového prúta, musí byť dostatočne nahúžvený (pozdĺžne pukliny musia byť spojené).

Takto sa omotá stredový prút druhým a ešte tretím omotkovým prútom. Špičky sú potom vedľa seba.

Obr. 13

Špičky si dám k sebe a skrútím do motúzika. Vediem ich v dráhe omotkových prútov tak, aby doľahli na stredový prút.

Obr. 14 Pred každým omotaním vytvorím skrútením motúzok.

Šidlom si spravím miesto pre prevlečenie očka vytvoreného z kúska prúta. Do očka navlečiem všetky tri špičky a pretiahnem nadol.

Obr. 15 Časť špičiek, ktorá bude na stredovom prúte musí byť skrútená do motúzika.

Motúzik ešte pretiahnem popod stredový prút okolo zahnutého lubka a potom znova ešte raz do predošlého miesta. Motúzik pritlačí lubok k stredovému prútu.

Obr. 16 Pretiahnem opäť pomocou očka.

Obr. 17 Tretíkrát prevliekam do toho istého miesta ako prvýkrát.

Spojením troch šičiek sa vytvorí motúzik približne rovnakej hrúbky ako boli spodky omotkových prútov a vzhľad ucha pôsobí celistvejším dojmom.

Pre ukážku zverejňujem niekoľko možností tvorenia vzorov.

Všimnite si prosím na druhej fľaši zľava je vzor v druhom obrazci posunutý o jeden stoják. Táto varianta nastane vtedy, ak budete robiť vzorovaný výplet po celom obvode. Pretože je počet stojákov nepárny a jeden ťah vzoru musí byť cez párnny počet (cez 3 za 1 = 4, cez 5 za 1 = 6, alebo cez 2 za 1 cez 2 za 1 = 6 a pod.) Tomuto sa dá zabrániť ak budete mať párnny počet stojákov a výplet budete robiť dvoma lubkami.

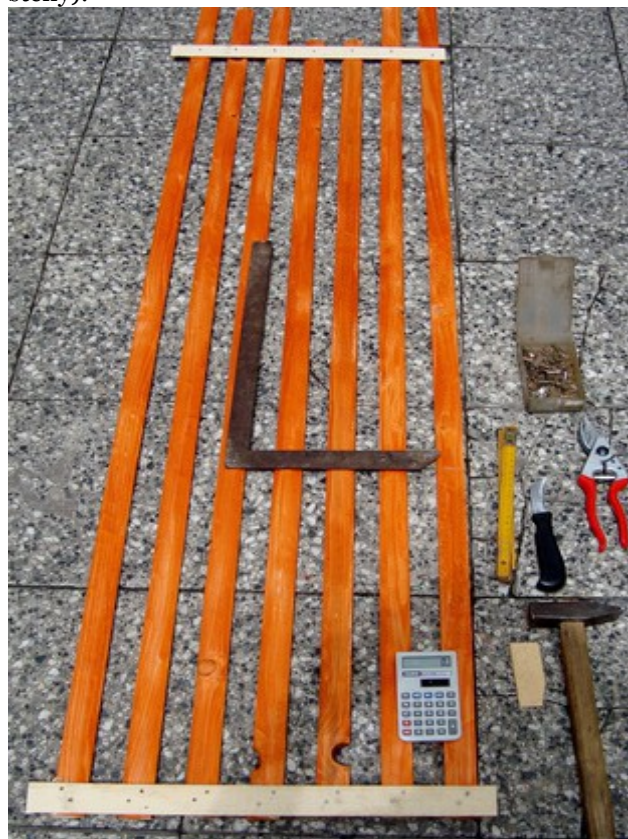
Na prvej fľaši zprava je šípovitý vzor tiež po celom obvode fľaše, ktorý pri zmene smeru musí začať ťahom cez 1. Riadok ťahov cez 1 je výraznejší.

Obr. 18 Zhotovenie si vyžaduje asi o polovicu viac času ako je to pri jednoduchom výplete.

Hranaté dno (2)

Osнова z latiek. Dná alebo veká namáhané ťažkými bremenami je dobré spevniť tak, že osnovu spravíte z latiek. Z kvalitných dosiek alebo fošni bez poškodení, narežte latky, ktorým obrúste pozdĺžne hrany. (Všetky, ak použijete výplet s vloženými stojákmi steny).

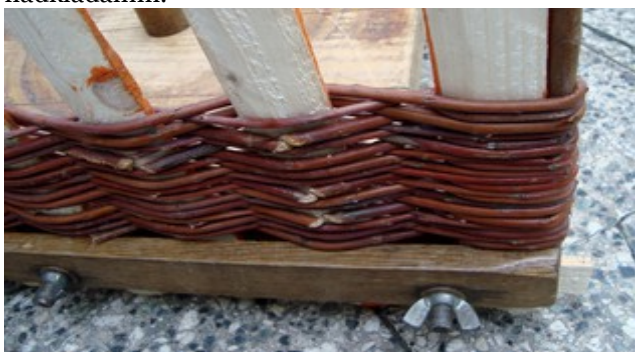
Obr. 19 Latky som natrel liehovým moridlom, lebo výplet budem robiť amerikanou v kôre. Pomocou uholnice som zabezpečil latky na jednom i druhom konci, kalkulačkou som vypočítal počet latiek i šírku medzier, ktoré som kúsočkom latky požadovanej šírky prenášal.

Ak budete robiť výplet steny s nastokávanými stojákmi krajné latky obrúste len na vnútornej strane, k vonkajšej priložte ešte prút minimálne tak hrubý ako je hrubá latka.

Obr. 20 Krajnú latku spolu s priloženým prútom podľa potreby obtáčam 2x.

Výplet môže byť plátnový, alebo s postupným nadkladaním.

Obr. 21 Pohľad z rubovej strany. Nadkladanie nesmie byť na krajných latkách.

Dno, ktoré som zhotovoval je na veľkú truhlicu, preto som krajné prúty nadkladal v polovici dĺžky.

Obr. 22 Zarezal som starý i nový prút a rezy priložil k sebe.

Aby bol výplet rovnako vysoký po celej šírke,

spravil som si na oboch krajných latkách rysky a stále som sledoval výšku výpletu.

Obr. 23 Milimetrové rozdiely som upravoval opakovaním ubíjaním výpletu.

Uzavretie čela zakrytie rezov latiek spravte tak, že dáte ku každej latke dva prúty. Pozrite si prosím líniiovú závierku v Koš(nov)inách č. 5/II, str. 5a.

Pozn.: Ak pri výplete hranatého dna (dno bez vpletaných stojákov steny) budete v požadovaných vzdialenostiach do výpletu pri otáčaní okolo krajných osnôv dávať kúsky zaostrených prútov, vytvoríte si priestor pre pohodlnejšie nastokávanie osnôv. Dná si môžete narobiť do zásoby, necháte ich dosušiť a pred použitím krátko navlhčíte, kúsky prútov vyberiete a na ich miesto pomocou zahnutého šidla nastokávate čo najhlbšie stojáky.

Hotová truhlica 140 x 46 x 40 cm, na ktorej bude ešte veko. Tri sady prútov som oddelil založením cez 2.

Obr. 23 Použil som 5 párovú lemovku za 2 cez 4 za 1 s odokrytými rohovými výstuhami (ešte neskrátenými).

Jarný prútnik.

Zima bola príliš teplá a suchá. Výsadba na fólií krásne rastie. V polovici apríla boli výhonky asi 7 cm dlhé.

Obr. 24 Pri flašiach - plašičoch sú novozasadené prúty, ktoré som dával do zeme hneď pri zbere, biele miesta sú zvyšky vápna, ktoré som dával ešte v zime. Porovnajte si tento obrázok s obrázkom v prvom čísle, rozdiel je úžasný.

Ale koncom mája má americana už 90 cm a lineárka 110 cm.

Obr. 25 V popredí americana, za ňou lineárka. Hustý a rovnomerný porast som 2x postrekoval proti škodcom.

Pôvodná americana (obr. 26), ktorá je už od roku 2000 a je silne zaburinená, veľmi prehynula. Koncom mája má len asi 20 cm a je veľmi riedka. Tento stav som pripisoval jej veku. Pán Procházka uvádza životnosť tejto vřby asi 15 rokov, ale pán Ing. Hollý z Igramu mi poslal podobnú fotografiu len trojročnej americany. Nevieť pravú príčinu, preto budem musieť spraviť kontrolu koreňa, lebo na povrchu som nevidel zjavné poškodenia. Začal som ju zastierať senom a pripravujem ju na likvidáciu.

Pestovanie na tkanej fólií má svoje veľké výhody. Zadržanie vlahy, úplné potlačenie nežiadúcej vegetácie a hlavne

predĺžený tepelný interval rastu (lepšie prehriatie pôdy) výrazne zvyšujú produkciu a kvalitu prútov. Úspora práce pri okopávkach, zbere a triedení prútov je tak významná, že sa výška vkladov do tohto spôsobu výsadby vráti už v prvom roku.

Po konzultácií fytologičkou sa pokúsím sa o aplikáciu tekutých hnojív na list a použitie špeciálnych systémových prípravkov proti škodcom, ktoré by prechádzali do rastlín.

Obr. 26 Prútnik je na voľnej pôde, burina vrástla do koreňového systému vřb a nedá sa ani podrobnou okopávkou odstrániť.

Košíkárske spektrum.

V tomto mesiaci som po prvý raz opletal demižony do parených lubkov z lineárky. Krásne a nepoškodené prúty smotanovej farby som skoro týždeň hobľoval. Lubky z hrubších prútov som dával do hoblíka na dvakrát, aby som zamedzil pozdĺžnemu praskaniu a hobľoval ich mierne navlhčené. Ak bolo vonku daždivo, dokázali si lubky potrebnú vlhkosť nasiaknúť. Uchá som tiež robil z parenej lineárky. Krásne sa húžvili a vytvárali dobré pokrytie stredového prúta.

Obr. 27 Stojáky sú z neolúpanej uraluky, tak isto i opasok. Na 20 l demižone 45 ks, na 15l po 39 ks a na 10l a 5l po 33 ks stojákov.

V Piešťanoch na Kúpeľnom Ostrove bol remeselný jarmok, kde som sa stretol s košíkárom zo Slovinska. Štiepal liesku, začínal v diere z hrubej dosky a potom na kolene ju po celej dĺžke poprehýbal, až potom oddeľoval lubok po celej dĺžke. Bol hrubý asi 2,5 mm, na jednom konci ho narezal a za prítlaku prstov štiepal na polovicu.

Obr.27 Vznikol veľmi jemný a ohybný pásik, ktorým vypletal stojáky uchytené do dier preglejky. Výplet zaistil asi 30 cm výhonkami Plamienka plotného (lat. Clematis vitalba L.) hrubých asi 8 mm, ktoré zbavil kôry na hrúbku asi 5 mm. Konce zasunul hlboko do výpletu dvoch vedľa seba stojacích stojákov tak, že ho prekrížil s lubkom. Plamienok na vzduchu krásne zožltol a vytváral pekný a pevný okraj.

Za zmienku stojí i jeho jednoduchý nástroj na zúženie lubkov na jednotnú šírku.

Obr.27 Z noža na rezanie podlahovín s vysúvateľnou čepeľou, ktorá sa po otupení dá šikmo odlomiť, zarezal do dosky z mäkkého dreva. Vytvoril si viacero širok.

Stánok zo Slovinska bol z mesta Ribnica z množstvom ručne vyrábaných výrobkov.

Obr.28 Lubové košíky boli na veľmi vysokej úrovni. Poprosil som ich o kontakt na ich stránku www.rokodelskicenter-ribnica.si

Ing. Janka Kozejová už vypletla viacero hranatých košíkov a už sa teším na jej spracovanie technologického postupu.

Obr. 29 Hranaté košíky s výpletom drevenej konštrukcie sú pekný bytovým doplnkom. Janka potrebuje ešte ďalšie lubky, ktoré jej chcem zhotoviť z americany.

Nečakane a neohlásene ma navštívil košíkár zo Šurian pán Jozef Bílka so svojou manželkou a priateľom. Chcel sadenice, ale prúty boli už suché a nevhodné na sadbu. Pletie z divorastúcich vrb (S.a. var. vitelina) a tak sme sa dohodli na dodávke sadeníc v nasledujúcej zime. Odporučil som mu naštudovať si informácie o pestovaní vrb v Koš(nov)inách a pripraviť si pôdu. Napísal mi nadšenú správu.

Raz v jednom kurze som požiadal účastníkov o donesenie si vlastného prútia. Už hľadanie a zber im zabralo toľko času a keď z neho skúšali robiť, uvedomili si pravú hodnotu kvalitného košíkárskoho materiálu. Preto sú pre mňa takýto košíkári tí najhúževnatejší a dokážu pliesť i napriek všetkým ťažkostiam. Boli sme s pán Bílekom spolu asi len pol hodinu, ale cítil som, že to pravý košíkár.

V polovici mája sme sa stretli s Danielkou Jurkechovou a jej milým manželom. Po viacerých pokusoch Danielka perfektne zvládla tvorbu úch, nakúpila si prúty a pokúša sa pliesť už i v byte v

Bratislave, nielen na chalupe na Matejovci. Na prútoch uralky mala šedé flaky, ktoré sme zistili i na mojej suchej uralke. Pretože to neovplyvňuje kvalitu prútov a pletenia, nevenovali sme tomu väčšiu pozornosť, ale určite si pozriem ako sa flaky vyfarbia po namočení teplou vodou.

Navštívil nás Dušanko Végh, ktorý sa v Nemecku už chce celkom zabývať. Buduje si tam prútniky, zháňa náradie a pomôcky. Vytvoril už kolektív nadšencov, ktorí mu všemožne pomáhajú. Doniesol veľa krásnych fotografií. Album spracujem a dám k dispozícii na internet. Doniesol ďalšie knihy a nechal ich u mňa v depozite. Každému záujemcovi sú k dispozícii. Duško je však tak vyťažovaný, že sa nemá čas venovať pleteniu a ani čítaniu Koš(nov)ín (ako väčšina košíkárov), ale v zime to bude hádam lepšie.

Zuzanka Nikodémová mi poslala milú správu, ako sa jej podarilo pletenie v materskej škôlke, opletenie fliaš a demižónikov. Navrhla mi, aby som zaviedol poplatok za odber Koš(nov)ín a tak aspoň z časti si hradil náklady. Pán Peter Juriga mi tiež raz povedal, že bezplatne poskytovanie i tých najcennejších poznatkov vzbudzuje u ľudí ľahostajnosť a ich malú hodnotu.

V májovom čísle (po roku vydávania) som požiadal odberateľov o potvrdenie prijatia Koš(nov)ín. Do konca mája som dostal 4 správy. Keď som si ešte na vysokej škole dopĺňal pedagogické štúdium, tak nám raz PaeDr. Svitek na prednáškach didaktiky povedal krásnu vetu. **„Nepozerajte na množstvo poslucháčov, čím ich je menej, tým sú oddanejší a zaslúžia si vašu najväčšiu pozornosť.“**

Chcem veľmi poďakovať najvernejším za ich podporu, lebo priznám sa, uvažoval som už nad ukončením vydávania Koš(nov)ín. Pre zachovanie poznatkov, rozširovanie ale hlavne pre Vás budem v činnosti pokračovať v nezmenenej forme – teda určite bez akéhokoľvek poplatku.

V Košariskách som sa stretol s Aničkou Škarítkovou. Informovala ma stave peňazí, ktoré sme zozbierali na stretnutiach a pýtala sa na ich použitie. Keďže sa o ďalšie stretnutie zaujímala iba Danielka Jurkechová, ktorej som preto navrhol stretnutie v Durcovej Doline, neviem sám povedať ako by sa dali peniaze účelne využiť. Navrhujem, aby sa rozdelili ako odmena košíkárom v Košariskách za perfektnú organizáciu a bohaté zabezpečenie posledného stretnutia.

Zhoda náhod ma núti vrátiť sa k hlavnému košíkárskemu podujatiu. V Senici som sa stretol s ľuďmi, ktorí boli na výstave Nevšedné podoby prútia v Rudníku so zámerom, aby si kúpili veľký kôš na drevo. Citujem ich, „Mysleli sme si, že tam bude veľký výber košov, ale boli tam len samé blbosti“. Asi týždeň pred podujatím mi volal Mgr. Nemček z MAS Myjava, ktorý zháňal košíkára do Radošoviec. Telefonoval viacerým, ale nevedel nikoho nájsť. Košíkári buď nepletú, alebo sú to výrobcovia z pedigu, o ktorých na tradičných jarmokoch nie je až

taký záujem.

Chcem len dodať, že koncept projektov už nie je o rozširovaní košíkárstva, získavaní ďalších záujemcov a podpore pestovania vrúb. Estráda hlučného a zbytočne drahého programu, brániaceho normálnej komunikácii, demonštrácia jednotlivcov a „herecké“ vystúpenia krojovaných účastníkov pre novinárov, ktorí košíkárov majú už len ako doplnkový bod programu a bez následnej spolupráce je len plytvaním úsilia zopár nadšencov. Píšem to s veľkou ľútosťou ako odozvu na slová jedného košíkára z vedenia cechu, ktorý ma požiadal o pomoc, citujem ho: „Pán Zeman poraďte mi, ako mám z toho poje....ho cechu vystúpiť.“

Som ale presvedčený, že úroveň týchto podujatí vyhovuje veľa ľuďom, tak v konečnom dôsledku je to lepšie, ako keby nebolo vôbec nič.

Nechcem ukončiť toto vydanie pesimisticky, preto Vám napíšem o podujatí, ktoré som mal 31.5.2014 v Lubine u chalupárov. Títo sa stretávajú s priateľským zámerom spríjemniť si jednoducho život vlastnou milou prítomnosťou. Hostiteľ si našťudoval na internete moju stránku a pripravil pre priateľov program s košíkárstvom. Zišli sme sa dopoludnia, porozprával som im trochu o histórii, vrúbach a náradí. Boli jednotne ustrojení v slušivých zásterách. Plietli sme „fínsku“ misku a podložku pod hrniec. Robili to s takým nadšením, že už milá spomienka na nich ma teší.

Obsah

Strana	
1a	Vzorované výplety fliaš
5b	Hranaté dno (2)
7a	Jarný prútnik
7b	Košikárske spektrum

Všetky čísla Koš_(nov)ín sú voľne prístupné na odkaze:

http://www.tnos.sk/remesla/kosnoviny.html?page_id=4292

vydavateľ

Ing. Ján Zeman, 916 01 Stará Turá, Durcova Dolina
1309, okres Nové Mesto nad Váhom, mail:
zeman@kosikar.eu tel.: 0911 496 000, 032 7760063

h) výplet hranatého dna s vpletením stojákov. Vyberte si prúty potrebnej hrúbky na osnovu steny, a založte ho medzi kolíky dna tak, aby hrubý koniec smeroval k vám (rez bude vo vnútornej hrane koša- **párny počet kolíkov dna**

Obr.

alebo na druhom kolíku – **nepárny počet kolíkov dna**

Obr.

a prepleťte cez celú šírku dna na druhú stranu, aby okolo krajných klíkov šiel cestou „za“

Obr.

a založte opačným smerom druhý stoják. Ďalej primeraným prútom vypleťte na vzdialenosť šírky dvoch stojákov steny.

Obr.

Takto striedajte stojáky a doplňujúce – výpletové prúty. Tak isto sa môžete rozhodnúť pre možnosť nechať rezné plochy osnov steny trčať i von z koša.

Takéto dno sa musí hneď použiť a dopliesť

*na celý kôš. Stojáky steny by mohli vyschnúť
a pretože je príliš veľkých rozmerov (trčí do strán)
museli by ste ho máčať vo veľkej nádobe.*

